

Marcel Fleury, eigenaar van Gehring/Heijdenrijk, en zijn team in de werkplaats in Amstelveen. Foto Sjoera Fleury.

Kunst in de juiste jas

De passie van een lijstenmaker

Tekst Marloes de Moor

Gevoel voor inlijsten haal je volgens Marcel Fleury niet uit een studieboek. Ervaring en gedrevenheid zijn essentieel. De bevoegen eigenaar van de oudste lijstenmakerij van Europa kan in een oogwenk de juiste lijst tevoorschijn halen. 'Het blijft mooi om onze klanten te laten zien wat een lijst voor het werk kan doen.'

Het is spitsuur op de parkeerplaats van lijstenmaker Gehring/Heijdenrijk in Amstelveen. Behoedzaam dragen klanten in dekens verpakte kunstwerken naar binnen. Soms zijn die zo groot dat de eigenaren er zelf geheel achter verdwijnen en het is alsof de schilderijen benen hebben gekregen. De kunstwerken zijn nog 'naakt' of dragen iets wat ze niet helemaal goed staat. Het is vervolgens aan Marcel Fleury, eigenaar van Gehring/Heijdenrijk, om ze in de juiste jas te helpen. Het moet er een zijn die feilloos past, die de schoonheid van het schilderij benadrukt zonder zelf de aandacht op te eisen. Op drukke dagen beziet Fleury het ene na het andere schilderij op de schildersezels in een van de showrooms. Steeds met dezelfde bezieling kleedt hij de kunstwerken aan. 'Ik let op de kleur, de stijl, de periode en verder is het vooral een gevoel.'

'In België is de jaren twintig-stijl erg in trek'

Hij zit inmiddels dertig jaar in het vak en bouwt een enorme ervaring op. In Duitsland en Oostenrijk zijn weliswaar opleidingen voor lijstenmaker, maar dat gevoel kun je nergens leren. Net zo min als een studieboek je kan vertellen hoe je de juiste kleur benadert met zoutzuur, pigmenten, beenderlijm of lak, hoe je kerven of houtworm suggereert zodat de lijst lijkt op een antieke lijst, hoe je lijsten opbouwt met pâte, een mengsel van beenderlijm, krijt en zijdepapier.

Gehring/Heijdenrijk is de oudste lijstenmakerij van Europa met een rijke historie die teruggaat tot 1845. In 2009 fuseerde Heijdenrijk met lijstenmakerij Paul Gehring Lijsten, die in 1982 door Paul Gehring was opgericht. Vier jaar later zette Marcel Fleury, als eigenaar van Gehring/Heijdenrijk, het bedrijf voort.

Kunstwerken van Paul Gauguin, Karel Appel en M.C. Escher, maar ook schilderijen van Van Gogh en Rembrandt zijn door Gehring/Heijdenrijk van lijstwerk voorzien. Grote en kleine meesters passen elke dag weer de drempel van de lijstenmakerij. 'Wereldwijd worden lijsten bij ons besteld. Ook de belangstelling in België groeit hard. Frank van Kempen presenteert en verkoopt in zijn winkel in Antwerpen een collectie van onze lijsten. Hij onderhoudt de contacten met galeries, kunsthandelaren en particuliere verzamelaars in België. Onze lijsten hangen bijvoorbeeld in Het Museum voor Schone Kunsten in Gent. Het gaat dan vooral om de Noord-Nederlandse 17de-eeuwse meesters. Ook werken van de Belgische neo-impressionistische kunstschilder Theo van Rijsselberghe zijn door ons ingelijst.' De smaak is in België wel wezenlijk anders dan die in Nederland. Fleury: 'Lijsten in de jaren twintig-stijl zijn daar erg in trek.'

Onlangs bezocht Fleury een antieke lijstenveiling in Parijs om veertien modellen aan te schaffen die onder meer goed aansluiten bij de wensen van de Belgen. 'Dit zijn strakke lijsten met geoxideerd goud. In ons atelier maken wij deze profielen in precies diezelfde goudkleur na en vervolgens komen ze in onze collectie.'

Ongeveer eens per jaar bezoekt Fleury veilingen van antieke lijsten in Parijs en Londen. 'Ik ga dan op zoek naar lijsten die passen bij de huidige markt. Populair zijn bijvoorbeeld zwarte 17de-eeuwse lijsten. Behalve voor de 17de-eeuwse meesters worden deze veel gebruikt voor de fotokunst.' Hoewel Gehring/Heijdenrijk naam maakte met het inlijsten van meesterwerken van kunstenaars als Van Gogh en Rembrandt, zijn het niet altijd de beroemde meesters van weleer die om een nieuw jasje vragen. Ook particulieren weten de lijstenmaker te vinden. Of het nu een kindertekening of een Van Gogh is, Fleury lijst alle stukken met evenveel passie en liefde in.